

УДК 72.01:72.04:72.09

DOI <https://doi.org/10.32782/2664-0406.2026.48.2026.11>**Непочатих Є. А.**

доцент кафедри архітектури та дизайну,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ORCID: 0000-0002-0617-7873

Губанов О. В.

к.а.н., доцент кафедри архітектури та дизайну,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ORCID: 0000-0001-6833-489X

В'язовський В. Є.

старший викладач кафедри архітектури та дизайну,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ORCID: 0000-0002-8113-1859

Мелкомукова М. Г.

старший викладач кафедри архітектури та дизайну,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ORCID: 009-0003-1778-1704

Бережна А. О.

здобувачка вищої освіти кафедри архітектури та дизайну,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ

ORCID: 0009-0007-6383-0529

ЕМОЦІЙНА АРХІТЕКТУРА ЯК СИНТЕЗ МИСТЕЦТВА, ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОГО ФОРМОТВОРЕННЯ

Анотація. Архітектура не лише визначає функціональність і естетичний вигляд будівель, але й глибоко впливає на психологічне сприйняття простору. Розуміння цих впливів дозволяє архітекторам проектувати простори, які позитивно впливають на емоційний стан і якість життя людей.

Метою дослідження є виявлення особливостей емоційної архітектури як явища, що виникає на перетині мистецтва, історичної спадщини та сучасного формотворення; визначення принципів і засобів, за допомогою яких архітектура здатна викликати емоційний відгук у людини, формувати глибший зв'язок із простором, а також дослідження ролі культурного контексту та новітніх архітектурних підходів у створенні емоційно виразного архітектурного середовища. Матеріали та методи. Емоційна архітектура – це концепція, що поєднує в собі естетику, психологію та просторове проектування. Основна мета такого підходу – створити простір, який викликає певні емоції, підтримує психоемоційний комфорт і сприяє гармонії між людиною та навколишнім середовищем. В архітектурі важливо не лише, як будівля виглядає, а й як вона впливає на людину, яка в ній перебуває. Емоційна архітектура враховує такі чинники, як освітлення, текстура, форма, звуки та кольори.

Результати. Проведене дослідження засвідчує, що емоційна архітектура є важливим напрямом сучасного архітектурного мислення, який виходить за межі утилітарного підходу до проектування і спрямований на створення простору, що взаємодіє з емоційним та культурним досвідом людини. Виявлено, що емоційний вплив архітектури досягається через комплекс візуальних, просторових і матеріальних засобів – світлотіннові ефекти, текстури, масштаб, пластичність форм, історичні цитати тощо. При цьому архітектура перетворюється

на мову вираження сенсів і переживань. Історичний контекст відіграє роль не лише як джерело формальних рішень, а як активний учасник створення емоційної атмосфери. Переосмислення історичних тем, архетипів та стилістики дозволяє сучасній архітектурі зберігати спадкоємність, залишаючись водночас відкритою до новацій. Проаналізовано вплив емоційної архітектури на сучасні архітектурні тенденції. Сучасне формотворення, що ґрунтується на інноваційних технологіях, біоніці, мінімалізмі та інтерактивності, розширює інструментарій архітектора у формуванні емоційного простору, дозволяючи адаптувати його під змінні запити користувачів та динаміку урбаністичного середовища. Нарешті, ключовим результатом дослідження стало розуміння, що в основі емоційної архітектури лежить антропоцентризм: створення середовища, яке «відчуває» людину, реагує на її потреби та емоційний стан. Архітектура стає не лише формою, але й комунікатором – провідником між простором, часом та внутрішнім світом людини.

Висновки. У процесі дослідження було виявлено, що емоційна архітектура як концепція виявляється у здатності архітектурного простору викликати у людини глибокі емоційні переживання, формуючи не лише функціональне середовище, але й атмосферу, здатну комунікувати з особистістю на інтуїтивному та культурному рівнях. Результати аналізу низки об'єктів (як історичних, так і сучасних) довели, що найбільш емоційно резонансні архітектурні твори є результатом свідомого поєднання художніх прийомів, історичних наративів та інноваційних формотворчих рішень. Такий синтез дозволяє не лише зберегти культурну спадкоємність, але й переосмислити її в нових контекстах, створюючи багаторівневий архітектурний досвід. Історичний контекст відіграє ключову роль у створенні емоційної глибини архітектурного простору. Через інтеграцію символічних форм, цитування архетипів або переосмислення традицій архітектура може викликати відчуття пам'яті, ностальгії або культурної приналежності. У центрі емоційної архітектури – людина як цілісна особистість, зі своїми емоціями, досвідом, сприйняттям та культурною пам'яттю. Емоційна архітектура не лише створює фізичне середовище, а й формує атмосферу, в якій людина відчуває себе включеною, зрозумілою та емоційно залученою. Отже, емоційна архітектура постає як синтетичне явище, що поєднує художню експресію, історичну глибину та сучасну технологічність, формуючи нову якість архітектурного середовища, яке здатне не лише задовольняти потреби, але й надихати.

Ключові слова: емоційна архітектура, біометрична технологія, психологія.

Постановка проблеми. У сучасному світі архітектура дедалі частіше виходить за межі утилітарного просторового мислення, перетворюючись на потужний засіб емоційного впливу. Вона не лише формує фізичне середовище, а й активно взаємодіє з внутрішнім світом людини, викликаючи відгук на рівні відчуттів, спогадів та асоціацій. Поняття «емоційна архітектура» виникає як відповідь на потребу створення середовища, здатного комунікувати з людиною через естетику, історичні коди та новітні формотворчі практики. Такий підхід передбачає синтез мистецтва як джерела емоцій, історії як носія ідентичності та пам'яті, а також сучасного дизайну, що відповідає викликам часу.

Ця стаття присвячена аналізу емоційної архітектури як багатовимірного явища, яке формується на перетині культурних, художніх і технологічних контекстів. Далі в статті розглянемо яким чином архітектура може передавати настрій, ідеї та цінності, впливаючи на людину не лише через функцію, але й через емоційне сприйняття простору.

Архітектура – це не тільки мистецтво створення будівель, але й наука про те, як вони впливають на людей, які в них живуть або перебувають. Архітектура формує наше сприйняття простору, наш настрій, нашу продуктивність, нашу соціальну поведінку і навіть наше здоров'я. Архітектура впливає на психологічний стан людини.

Аналіз останніх досліджень. Сприйняття атмосфери простору відіграє ключову роль у тому, як ми «відчуваємо» архітектуру через свої емоції, формуючи наші емоційні реакції на неї. Майкл Арбіб, північноамериканський обчислювальний нейронауковець, стверджує, що поняття «атмосфери» в контексті будівлі є взаємодією між спостерігачем і структурою, де домінуючий тон або настрої миттєво впливає на людину, спонукаючи або, навпаки, стримуючи певні дії.

Юхані Палласмаа, фінський архітектор і теоретик, якось зазначив: «Світло є найпотужнішим чинником, що формує атмосферу місця, найвсеохопнішим критерієм характеру

простору, місця та середовища». Ця позиція узгоджується з думкою італійського архітектора Давіда Руццона, який вважає, що світло «є одним із найважливіших шарів, через які ми можемо розкривати архітектурний інтер'єрний простір».

Втім, залишається питання: що таке «атмосфера»? За словами німецького філософа Гернота Бьоме, онтологічний статус атмосфер залишається невизначеним. Незрозуміло, чи належать вони об'єктам або середовищам, які їх випромінюють, чи суб'єктам, що їх сприймають. По суті, атмосфера підкреслює взаємозв'язок між суб'єктом і об'єктом, зосереджуючись на естетиці взаємодії між якостями середовища та людськими емоціями. [1]

Одним з основних факторів, який визначає наш емоційний стан, є колір. Колір може викликати різні почуття, залежно від його відтінку, насиченості і контексту. Наприклад, червоний колір може асоціюватися з любов'ю, пристрастю, агресією або небезпекою. Синій колір може справляти враження спокою, довіри, холодності або суму. Зелений колір може нагадувати про природу, свіжість, релаксацію або заздрощі.

Архітектори можуть використовувати колір як засіб створення певної атмосфери в приміщенні або на фасаді будинку. Наприклад, у дитячих садках часто застосовуються яскраві і радісні кольори, щоб стимулювати розвиток і гру дитини. У лікарнях же переважають світлі і спокійні кольори, щоб зменшити стрес і боляче враження хворих. У банках і офісах часто використовують синьо-сіру гамму, щоб показати серйозність і надійність.

Архітектори можуть використовувати різні прийоми для покращення просторової орієнтації людей. Наприклад, вони можуть створювати легко розпізнаванні орієнтири, такі як пам'ятники, фонтани, скульптури тощо. Вони також можуть використовувати контрастні кольори, форми і матеріали для виділення окремих елементів або зон. Вони також можуть створювати логічну і зручну систему нумерації будинків, поверхів і кімнат. Все це допоможе людям легше орієнтуватися в просторі і запам'ятовувати його.

Архітектура і соціальна поведінка.

Ще одним аспектом, який впливає на нашу психологію, є соціальна поведінка.

Архітектори можуть використовувати різні прийоми для впливу на соціальну поведінку людей. Наприклад, вони можуть враховувати

потреби і інтереси різних груп людей, створюючи простори для їх зустрічей і взаємодії. Вони також можуть застосовувати принципи універсального дизайну, щоб забезпечити доступність і комфорт для всіх людей, незалежно від їх віку, статі, раси, культури, релігії, стану здоров'я тощо. Вони також можуть використовувати елементи природного дизайну, щоб створити гармонійне і здорове середовище для людей і природи.

«Емоційна архітектура» – це термін, який ввели в ужиток мексиканський архітектор **Луїс Барраган** і скульптор-художник Матіас Гориця. Цей термін означає побудову будинків, які здатні викликати у людей емоції. Даний напрямок дозволяє уникнути банальних архітектурних конструкцій і посиляється на підхід, орієнтований на людські потреби.

Емоційна архітектура базується на нашій увазі та настрої. Вона пов'язана з багатьма атрибутами, що впливають на психологічний стан, такими як колір, матеріали та багато іншого. Як правило, люди відчують себе більш розслабленими, коли їх оточують матеріали взяті з самої природи, такі як дерево або камені. І, навпаки, матеріали виготовлені людиною сприймаються як холодні. [2]

Сучасні архітектори і дизайнери часто співпрацюють з психологами, аби створити середовища, що підтримують психічне здоров'я. Наприклад, у лікарнях використовують кольори, що знижують рівень стресу, а в школах – ті, що сприяють концентрації та навчанню.

Різні кольори викликають різні емоції, наприклад:

- **Синій** – асоціюється зі спокоєм, умиротворенням. Часто використовується в спальнях, медичних та офісних приміщеннях.

- **Зелений** – символ природи, балансу й оновлення. Добре підходить для зон відпочинку.

- **Червоний** – збуджує, активізує емоції, підвищує енергію. Підходить для динамічних просторів, але у великих дозах може викликати тривогу.

- **Жовтий** – стимулює розумову активність і настрій, підходить для кухонь і дитячих кімнат.

- **Сірий та нейтральні тони** – створюють відчуття стабільності та простору, але при надмірному використанні можуть виглядати холодно та відсторонено.

Урбаністичне середовище достатньо «агресивно» впливає на психіку людини, що пере-

буває в ньому, оскільки воно суттєво відрізняється від природних умов проживання, до якого людина еволюційно пристосовувалась тисячоліттями. Постійне візуальне сприйняття середовища (зокрема міського), його насиченість зоровими елементами здійснює значний вплив на психологічний стан людини.

Середовище, що візуально сприймається людиною, – одне із головних компонентів комфортного життєзабезпечення. Значна частина інформації що сприймається людиною – це візуальна інформація (біля 80 %). І така інформація безумовно впливає в значній мірі як на здоров'я так і на процеси життєдіяльності людини подібно, як діють температура, світло, вологість та інші природні чинники. Більшу частину своєї історії людство провело в оточенні природного середовища, яке сформувало нашу систему зорового сприйняття.

Архітектура не лише визначає функціональність і естетичний вигляд будівель, але й глибоко впливає на психологічне сприйняття простору. Від того, як ми відчуваємо і взаємодіємо з простором, залежить наше самопочуття, продуктивність і навіть соціальна поведінка.

Якість просторового планування може значно вплинути на те, як ми сприймаємо простір. Великі, відкриті простори можуть створювати відчуття свободи і простору, в той час як маленькі, замкнуті кімнати можуть викликати почуття дискомфорту або тиску. Архітектори використовують різні техніки, такі як пропорції і масштаб, щоб маніпулювати нашим відчуттям простору і створювати бажані емоційні реакції. [3]

Текстура і матеріали, з яких виготовлені стіни, підлоги та меблі, впливають на наше фізичне і психологічне сприйняття простору. Наприклад, дерев'яні поверхні можуть створювати відчуття теплоти і природності, тоді як гладкі, металеві або скляні поверхні можуть виглядати сучасно і елегантно, але можуть також сприйматися як холодні і відчужені.

Акустика простору може суттєво впливати на наше сприйняття комфорту. Гучні, ехо-заповнені приміщення можуть викликати стрес або тривогу, тоді як добре спроектовані акустичні рішення можуть створити спокійне і комфортне середовище. Важливо враховувати, як звуки поширюються по простору і як це впливає на наші відчуття.

Архітектурні рішення, що забезпечують функціональність і можливість адаптації

простору під різні потреби, також грають важливу роль у психологічному сприйнятті. Простори, які можна легко налаштувати або перетворити, створюють відчуття контролю і свободи, що позитивно впливає на психічний стан мешканців.

Інтеграція природних елементів у будівельний дизайн може мати значний позитивний вплив на психологічне сприйняття простору. Вікна з видом на зелень, використання натуральних матеріалів і інтеграція елементів природи в інтер'єр сприяють зниженню стресу і підвищенню загального благополуччя.

Освітлення і колір є критично важливими аспектами, які формують наше сприйняття простору. Яскраве, природне освітлення може покращити настрій і підвищити енергійність, тоді як м'яке, розсіяне світло створює атмосферу затишку і спокою. Колір стін і меблів також грає важливу роль: теплі кольори можуть створювати відчуття тепла і комфорту, а холодні відтінки можуть допомогти зосередитися і заспокоїтися. [4]

Архітектура має глибокий вплив на наше психологічне сприйняття простору. Від планування та освітлення до матеріалів і акустики – кожен аспект дизайну може сприяти створенню комфортного і стимулюючого середовища. Розуміння цих впливів дозволяє архітекторам проектувати простори, які позитивно впливають на емоційний стан і якість життя людей.

Використання кольору в архітектурі

Колір завжди мав особливе значення як для будівництва окремих будівель, і при створенні цілісного архітектурного образу міст. Використання різних кольорів та фарб було звичайним явищем у народній архітектурі багатьох культур. Як правило, натхнення для вибору кольору стародавні майстри черпали із споглядання предметів навколишньої природи у кожному конкретному регіоні. У минулому люди були вільнішими у виборі кольору, але з появою традиційних поселень свобода певною мірою стала обмежуватися.

Наприклад, у Стародавній Греції архітектори та будівельники не схвалювали використання яскравих кольорів та дотримувалися монохромних схем в оформленні, найпопулярнішими вважались білий та синій кольори, які в деяких регіонах навіть були обов'язковими до застосування.

Сьогодні приклади визначних світових архітектурних шедеврів, а також масове вико-

ристання різноманітних колірних схем при оформленні сучасних будівель змінюють традиційне ставлення до кольору та впливають на наші погляди щодо використання кольорів в архітектурі.

Колірна гама періоду модернізму знайшла своє відображення у сучасному місті з бетону та скла. Використання кольору застосовувалося не тільки для декорування, а й для виділення структури будівлі, розподілу його зовнішнього і внутрішнього обсягу, виділення функціональних зон, створення зрозумілих, закономірних схем руху через простір, а також для надання кожному структурному елементу певної самотності. [5]

Мексиканський архітектор Луїс Барраган (1902–1988) прославився тим, що почав використовувати традиційні для Мексики яскраві кольори при проектуванні та будівництві будівель (рис. 1), повністю сучасних за структурою та формою. Він розробив низку будівель, у яких особливе значення надається саме кольору. Застосування особливих колірних рішень є основою його архітектурного підходу, що дозволяє створювати простір з неповторною, своєрідною атмосферою. Сам Луїс Барраган називав свою творчість «емоційною архітектурою».

Рис. 1. Стайні в Мехіко, Луїс Барраган (1960)

У той час, як архітектори-модерністи використовували кольори лише для підкреслення геометричних композицій своїх будівель, тенденції у світовій архітектурі повернулися до реінтродукції кольору, звільненого від заборон та обмежень модернізму. В даний час будівлі можуть похвалитися різноманітністю кольору, який наноситься не тільки за допомогою фарби на бетон або штукатурку, але й у вигляді кольорового скла та пофарбованих алюмінієвих панелей.

Характерним прикладом цієї тенденції є роботи архітекторів Зауербрух & Хаттон, які виступають за використання кольору в ролі будівельної цегли в зовнішньому вигляді своїх конструкцій. За допомогою Системи натуральних кольорів (NCS) вони створюють будівлі, які мають різноманітний, але ретельно змодельований ряд кольорів та відтінків.

Яскравим прикладом їхньої роботи є Брандхорстський музей (рис. 2) у Мюнхені, фасад якого був зроблений у два шари. Внутрішній шар складається з перфорованого кольорового листового заліза, тоді як на зовнішніх панелях кріпляться 36000 багатобарвних керамічних стрижнів, через що здалеку музей здається пастельного кольору, а поблизу грає веселкою яскравих фарб. Архітектори визнають, що у створенні цього образу їм значною мірою допомогла система NCS.

Роботи Зауербрух & Хаттон є прикладом інноваційної логіки використання кольорових рішень для декорування будівель. Важливо те, що організовані колірні системи роблять незрівнянний внесок у архітектурні конфігурації та зовнішній вигляд будівель. [6]

Емоційна архітектура тісно пов'язана з біометричними технологіями

Нові, експериментальні гіпотези щодо людського досвіду у сформованому середовищі мають потенціал надати процесу проектування оновлену наукову строгість, що є необхідною для багатьох дослідників. Наразі доступні високорозвинені методи нейрофізіології та нейровізуалізації. Їх поєднання з більш звичними процедурами проектної діяльності (зокрема, з використанням віртуальної реальності) може сприяти розвитку досліджень

Рис. 2. Музей Брандхорста, Зауербрух & Хаттон, Мюнхен, Баварія (2009)

того, як люди сприймають, уявляють і інтерпретують текстури, кольори, відстані та пропорції – тобто сукупність фізичних, сенсорних і матеріальних властивостей, що визначають приміщення або міський ландшафт.

Архітектура та нейронаука були окремими галузями знань доти, доки не з'явилося усвідомлення того, що людський мозок розвивається в умовах безперервної адаптації до змін навколишнього фізичного простору.

Люди схильні звертати увагу на конкретні об'єкти, уникаючи порожніх і нудних просторів або фасадів. Архітектор Енн Сассман і дизайнер Дженіс М. Уорд використовували сканер райдужної оболонки очей щоб визначити, на яких елементах архітектури ми фокусуємо свою увагу. Визначити емоції, які викликають у людей ті чи інші архітектурні елементи, їм допомогло програмне забезпечення для розпізнавання виразів обличчя.

Біометрична система зчитувала несвідомий рух очей і вираз облич. За допомогою цього експериментального дослідження були отримані цікаві результати. Дослідження показало, що люди схильні ігнорувати порожні і нудні фасади. Як правило, вони приділяють більше уваги деталям будівлі, таким як вікна або двері. Порожня стіна приверне набагато менше уваги, ніж стіна, прикрашена малюнком або іншим елементом. Використовуючи цю біометричну технологію, архітектори зможуть визначити, яким повинен бути дизайн для конкретної людини, а також удосконалити будь-які будівлі, просто зробив необхідні зміни. Ця система дозволить залучити до архітектурних будівель максимальну увагу і побудувати архітектурні творіння що зачаровують. [7]

Біометрія – універсальна технологія. Вона може використовуватися і на стадіях планування та конструювання будівель, і на стадіях будівництва і експлуатації. Біометричні системи контролю доступу забезпечать безпеку і комфорт мешканців будинків, побудованих з урахуванням всіх потреб сучасної людини.

Мета роботи. Дослідити як колір та форма архітектурних елементів впливає на психоемоційний стан людини, та використовувати його при майбутньому проектуванні просторів з метою сприяння функціонування людини, залежно від контексту та функції простору.

Результати досліджень. Колір в архітектурі є інструментом комунікації між простором і людиною. Вірно підібрана кольорова гама здатна:

– регулювати сприйняття простору (наприклад, світлі тони розширюють, темні – зменшують);

– створювати емоційний настрій;

– знижувати рівень тривожності;

– інтегрувати будівлі в природне або історичне оточення.

Особливо актуальне використання кольору у фасадній архітектурі, де він слугує як засобом акценту, так і гармонізації об'єктів з міським середовищем.

Наприклад:

– Скандинавський підхід: пастельні та приглушені кольори фасадів, що створюють м'яке, комфортне середовище.

– Медіа-фасади: динамічне використання світла і кольору у вечірній архітектурі, що може змінювати атмосферу простору в режимі реального часу.

– Біофільна архітектура: поєднання природних кольорів (зелений, бежевий, коричневий), що сприяють заспокоєнню та зв'язку з природою.

Архітектура фасадів житлових будинків може включати різноманітні елементи які, надають будинкам унікальний вигляд та виражають характер їх мешканців. Разом з тим можна визначити певні атрибути, які використовуються при формуванні архітектури фасадів житлових будинків:

1. Форма та пропорції: Значну увагу слід приділити формі будинку та його пропорціям. Великі площини можуть надати будинку значну масштабність, динаміку та відкритість, а симетричні елементи можуть створити певну монументальність та гармонійний вигляд. Однак дуже протяжні одноманітні будинки будуть сприйматись як агресивне середовище.

2. Матеріали: Вибір і комбінація матеріалів може надати фасаду відповідний характер. Застосування природних матеріалів, таких як камінь, дерево чи цегла, може відтінити природний вигляд будинку, характерний для певного регіону та викликати позитивні емоції відповідно до вимог відеоєкології.

3. Вікна та двері: Вікна та двері є важливими елементами фасаду. Вони можуть мати різні форми, рами та оздоблення, що впливає на вигляд будинку. Їх ритм розміщення є суттєвим композиційним елементом фасаду.

4. Колірна палітра: Гармонія кольорів в дизайні будинку – це дуже важливий аспект його архітектури. Колірна палітра фасаду

повинна відрізнятись оригінальністю, гармонією і сучасними естетичними якостями. Кольори можуть створити різний настрій та акцентувати певні деталі.

5. Деталі: Деталі в архітектурі фасаду відіграють різні ролі. Деталлями можуть бути конструктивні елементи винесені на фасад, або накладні декоративні елементи. Додавання деталей, таких як карнизи, пілястри, розписи або різьблення, може прикрасити фасад та надати йому більш естетичний вигляд, хоча сучасна архітектура рухається в сторону мінімізації деталей.

6. Балкони та тераси: Для житлових будинків є властивим використання балконів, еркерів, терас чи веранд. Вони роблять будинок більш функціональним та зручним для мешканців і разом з тим значно збагачують пластику фасаду. Сучасна тенденція – використання різних по формі вирішень і асиметричне розташування їх на фасаді.

7. Текстури та рельєфи: Використання текстур та рельєфів на фасаді може додати об'ємності та глибини сприйняття. Використання світлотіні є достатньо сильним композиційним елементом. В цьому напрямку розширює можливість ритм та напрям розташування навісних панелей.

8. Озеленення фасадів: Необхідно розглядати можливість інтегрувати зелені насадження: а саме озеленення площини фасадів, балконні квітники або живоплоти, використання рослин в діжках або горщиках на дахах

і терасах, створення експлуатованих «зелених» дахів.

Застосування вищезгаданих архітектурних прийомів при формуванні фасаду повинно враховувати особливості його зорового сприйняття.

Висновки. Тілесне відчуття, яке ми маємо при сприйнятті об'єкта, залежить від того, як він сконструйований. Емоційна архітектура заохочує створення місць, які сприяють соціальній взаємодії, від громадських площ до просторів для спільної роботи, та середовища, яке сприяє людському зв'язку та зменшує відчуття ізоляції. Добре спроектований архітектурний простір може дати нам спокій, радість, здивування, хвилювання, інтерес серед багатьох інших відчуттів та емоцій. Емоційна архітектура є піднесений акт поетичної уяви, який залучає тіло та розум користувача.

Архітектура – це не лише про форми та конструкції, але й про емоції. Колір у цьому контексті стає не просто декоративним елементом, а справжнім інструментом, що формує настрій, впливає на поведінку та сприяє внутрішній гармонії людини. Сучасні архітектори і дизайнери часто співпрацюють з психологами, аби створити середовища, що підтримують психічне здоров'я.

Створення комфортного архітектурного простору, з врахуванням вимог візуальної екології може, до певної міри, пом'якшити негативну дію факторів міського середовища на психологічний стан людини.

Література

1. Muro R. Light and Emotional Architecture: An Embodied Experience Citation R Muro 2024 *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* 1320 012021; DOI 10.1088/1755-1315/1320/1/012021
2. Сайт «PRAGMATIKA.MEDIA». URL: <https://pragmatika.media/emotsiina-arkhitektura-5-iaskravykh-proiektiv-luisa-barrahana>
3. Костронь Л. Психологія архітектури. Київ : Гуманітарний центр, 2018. 287 с.
4. Де Боттон, А. Архітектура щастя / пер. з англ. Ю. Джугастрянська. Київ : ArtHuss, 2021. 150 с.
5. Вайншкен, С. М. 100 речей, які кожен дизайнер повинен знати про людей / пер. з англ. К. Опрошенко. Київ : ArtHuss, 2024. 195с.
6. Александер, К. Мова шаблонів: Міста, будівлі, будівництво / пер. з англ. М. Климчук. Київ : Основи, 2025. 915 с.
7. Atmospheres: Feeling Architecture by Emotions Canepa, Valter Scelsi, Anna Fassio, Laura Avanzino, Giovanna Lagravinese et Carlo Chiorri <https://doi.org/10.4000/ambiances.2907>

References

1. R Muro. Light and Emotional Architecture: An Embodied Experience Citation R Muro 2024 *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* 1320 012021; DOI 10.1088/1755-1315/1320/1/012021
2. Emotional Architecture: 5 Striking Projects by Luis Barragán. *PRAGMATIKA.MEDIA*. URL: <https://pragmatika.media/emotsiina-arkhitektura-5-iaskravykh-proiektiv-luisa-barrahana> (accessed: September 24, 2025).
3. Kostron, L. (2018) *Psychologia architektury*, [Psychology of Architecture] Kyiv : Humanitarian Center, 287 p.
4. De Botton, A. (2021) *Arkhitektura shchastia* [The Architecture of Happiness] Kyiv : ArtHuss, 2021. 150 p.
5. Weinschenk, S. M. (2024) 100 rechei, yaki kozhen dyzainer povynen znaty pro liudei [100 Things Every Designer Needs to Know About People] Translated from English by K. Oproshchenko. Kyiv : ArtHuss, 195 p.

6. Alexander, C. (2025) *Mova shabloniv: Mista, budivli, budivnytstvo* [A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction.] Kyiv : Osnovy, 915 p.
7. Atmospheres: Feeling Architecture by Emotions Canepa, Valter Scelsi, Anna Fassio, Laura Avanzino, Giovanna Lagravinese et Carlo Chiorri <https://doi.org/10.4000/ambiances.2907>

EMOTIONAL ARCHITECTURE AS A SYNTHESIS OF ART, HISTORY AND CONTEMPORARY DESIGN

Abstract. *Architecture not only determines the functionality and aesthetic appearance of buildings, but also has a profound impact on the psychological perception of space. From layout and lighting to materials and acoustics, every aspect of design can contribute to creating a comfortable and stimulating environment. Understanding these influences allows architects to design spaces that positively affect people's emotional state and quality of life.*

The purpose of the study is to identify the features of emotional architecture as a phenomenon that arises at the intersection of art, historical heritage, and modern form-making; to identify the principles and means by which architecture is able to evoke an emotional response in a person, to form a deeper connection with space, and to study the role of cultural context and new architectural approaches in creating an emotionally expressive architectural environment. In the modern world, architecture increasingly transcends utilitarian spatial thinking, evolving into a powerful medium of emotional influence. It does not merely shape the physical environment but actively interacts with an individual's inner world, evoking a response at the level of sensations, memories, and associations. The concept of «emotional architecture» emerges as a response to the need for creating an environment capable of communicating with people through aesthetics, historical codes, and innovative formal practices.

Key words: *Emotional architecture, biometric technology, psychology.*

Ye. A. Nepochatykh

Associate Professor at the Department of Architecture and Design,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk

O. V. Hubanov

Ph.D., Associate Professor at the Department of Architecture and Design,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk

V. Ye. Viazovskyi

Senior Lecturer at the Department of Architecture and Design,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk

M. H. Melkomukova

Senior Lecturer at the Department of Architecture and Design,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk

A. O. Berezhna

Higher Education Student at the Department of Architecture and Design,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ivano-Frankivsk

Дата першого надходження статті до видання: 22.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.07.2026

**Стаття поширюється на умовах ліцензії
відкритого доступу (CC BY 4.0)**